

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Concept

Verslag Bestuurlijk overleg Regionaal Landschap

Maandag 4 maart 2019 | Provinciehuis, kamer A0.06

Aanwezig: Henk van Hooft (voorzitter), Catrien Scholten (secretaris), Bert Hummelen (Staatsbosbeheer), Henk Doeven (Gemeente Westerveld), Dick Dijkstra (Recreatieschap), Hans Pereboom (Waterschap DOD), Henk Jumelet (Provincie Drenthe), Jan Bloemerts (LTO-Noord), Jan Schipper (gemeente Midden-Drenthe), Petra Ellens (Recron), Fimke Hijlkema (gemeente Ooststellingwerf), Sonja van der Meer (Het Drentse Landschap), Ruud Kreetz (Natuurmonumenten) Elaine Sapulete (Provincie Drenthe, verslag)

Afwezig: Johannes Kramer (Provincie Friesland), Minne Wiersma (Maatschappij van Weldadigheid), Marjet Korf (Natuurmonumenten wordt vervangen door Ruud Kreetz), Gerrie Hempen (gemeente de Wolden)

1. Opening en welkom

Henk van Hooft (voorzitter) opent de vergadering en heet iedereen welkom. De voorzitter heeft nog wel de mededeling dat gedeputeerde Henk Jumelet een half uur later zal aanschuiven.

2. Vaststellen agenda

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag overleg d.d. 9 november 2018 + verslag bijeenkomst 10 januari 2019 (ter informatie)

Beide verslagen zijn ongewijzigd vastgesteld.

Voorzitter Van Hooft kijkt terug op een geanimeerde bijeenkomst maar legt het graag terug bij de bestuursleden om zover behoefte eraan is eigen beelden te delen. Het was een zinvol, goed, van elkaar lerende bijeenkomst. We hebben er een paar leerpuntjes van opgepikt en dat kan alleen maar goed zijn, aldus Bert Hummelen. Is ook wel nieuwsgierig naar andere parken.

Mogelijke optie om andere parken te bezoeken met daaraan vastgekoppeld een bestuurlijk overleg/werkbezoek. Of andere parken op visite laten komen naar de Nationale Parken in Drenthe. Praktisch gezien, in juni staat een vergadering gepland die wij proberen te koppelen met een werkbezoek. Mocht het Nationaal Park de Weerribben-Wieden interessant zijn dan is het relatief dichtbij. Is het een idee om de vergadering daar op locatie te houden met daarin een koppeling te maken?

- Catrien zal contact opnemen met Nationaal Park de Weerribben-Wieden.

4. Concept Merkactivatieplan

Catrien Scholten: Vorig jaar is er een heel traject doorlopen. Zowel als Nationale Parken in Zuidwest Drenthe als met de provincie Drenthe om het merk sterker neer te zetten. En om onze positie te kiezen ten opzichte van andere provincies en ten opzichte van andere toeristische aantrekkelijke gebieden. Het actieplan is bedoeld om meer handen en voeten te geven aan wat wij met de merkidentiteit omschreven en hoe wij daar verder mee aan de slaggaan. Dat is ambtelijk voorbereid maar het is aan de stuurgroep om te zeggen of het goed is of niet. Vanuit het merkdoel en wat wij hebben belegd in de ontwikkelagenda, hebben wij als ambtelijk werkgroep het idee gehad dat het goed zou zijn om de marketing meer te gaan stroomlijnen. En de marketing acties vooral bij marketing Drenthe neer te leggen. Omdat dat de organisatie is die daar het voortouw heeft samen met toeristische regisseurs en marketing platforms van de gemeente. Communicatie is absoluut een belangrijk punt want hoe stroomlijn je nou al die verschillende kanalen? We zijn heel goed in communiceren maar de vraag is of de ontvanger nog snapt, wat/waar gecommuniceerd wordt en met welke achtergrond. Daar mag wat aan gebeuren. Ondernemers en bewoners in het gebied zijn onze belangrijkste ambassadeurs, want als je het verhaal goed wilt vertellen heb je dat juist nodig. De inzet is om hen trots te maken op het gebied en juist op die manier uitstralen in een gastvrije sfeer. Tot slot ruimtelijke ontwikkeling is natuurlijk niet onbelangrijk, het staat ook aangegeven in de ontwikkelagenda. Je kan van alles roepen hoe mooi of fantastisch het hier is en mooie foto's presenteren maar uiteindelijk gaat het er ook om of de kwaliteit

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

op orde is. We hebben gemeend dat een landschapsbiografie en een landschapsvisie ons een stap verder kan helpen. Tot slot de vraag of onze organisatie efficiënt geregeld is, laten we daar ook kritisch naar kijken van hebben wij organisatiestructuren slim georganiseerd of houden wij elkaar bezig?

Dit voor de actie voor 2019. Voor de lange termijn tot 2025 zijn de doelen geformuleerd, dat betekent dat dit een terugkerend onderwerp is dat wij in 2019 proberen om de acties van dit jaar uit te voeren maar dat wij voor het jaar 2020 met een aangepast/geüpdatet plan zullen komen.

Sonja van der Meer: Hoe worden de werkgroepen hierbij betrokken? Het is toch goed om de link te leggen met de groep?

Catrien Scholten: Het traject is doorlopen met business openers, er is een plan gemaakt maar er werd nadrukkelijk gezegd; je moet niet vijf mensen verantwoordelijk maken voor een actie want dan gaat het niet werken. Overall waar marketing Drenthe staat daar zit een verhaal achter dat die de verantwoordelijkheid heeft om verschillende partijen te betrekken met name communicatie. Het uitgangspunt is dat als er drie namen achterstaan dan blijven die drie mensen naar elkaar kijken.

Sonja van der Meer: De verbinding moet natuurlijk gemaakt worden want anders gaat het niet goedkomen.

Ruud Kreetz: Aansluitend op Sonja, Regionaal Landschap is een verzameling van allerlei partijen. De grootste uitdaging zit om het bij elkaar te houden en om het goed te vertellen.

Henk van Hoofft: Verder geen aanvullingen, hiermee gaan wij er mee aan de slag

5. Wilde Natuur Drents-Friese Wold

Henk van Hoofft: Er staan een aantal stukken op de agenda, en in welke vorm het overleg in het afgelopen jaar is geweest. Op dinsdag 26 februari heeft een inloop bijeenkomst plaatsgevonden over de voorzet voor een plan. Er is publiciteit om heen losgekomen rondom die plannen. Waarbij het geheel veel in het nieuws is geweest. Voor de bestuursleden die er nog op willen terugblikken is daar mogelijkheid voor om nu te reageren.

Henk Doeven: Aan de hand van de inloopmiddag in Zorgvlied heeft Henk van Hoofft tijdens een interview met RTV Drenthe aangegeven dat je alleen lopend in de wilde natuur kunt. Maar wethouder Doeven heeft steeds het beeld gehad dat er geen routes in zouden komen, maar als je erin zou willen dit kan, ongeacht hoe. Er zitten twee kanten aan, de communicatie van onze kant en wat je allemaal tegenkomt op het sociale media. Het idee ontstaat - of moet juist niet ontstaan - dat het Drents Friese Wold op slot gaat en dat er niks meer mogelijk is. Dit kan worden geframed door het gepiep te vermijden omdat zij de indruk krijgen dat er niks meer mogelijk is. Ook op dinsdagmiddag, het zit hem toch wel in de emotie: "De TBO's die pakken alles van ons af, en wij krijgen er niks voor terug". Communicatie is het belangrijkste punt hierin.

Dick Dijkstra: Het heeft ook met vertrouwen te maken. Wat Henk ook aangeeft, het gaat om het gevoel dat de "nieuwe machthebbers" onze tuin afpakken. Het gaat ook om vertrouwen binnen de klankbordgroepen. Gaan ze (het Nationaal Park) er ook serieus mee aan de slag of gaan ze gewoon hun eigen gang? Wij krijgen blijkbaar het verhaal nog niet goed overgebracht. Het is erg belangrijk om het positieve wat wij willen bereiken tussen de oren te krijgen.

Catrien Scholten: Het blijkt ook dat mensen zaken aan elkaar koppelen die op zich niks met elkaar te maken hebben. Zo wordt gezegd: op dinsdag zitten we bij elkaar en er wordt gezegd dat er nog niks vastligt en op woensdag staat SBB met bulldozers in het bos om een pad vrij te maken voor een nieuw fietspad. Maar dat zijn twee dingen die los van elkaar staan. Klaarblijkelijk moeten we daar nog alerter op zijn.

Fimke Hijlkema: Er wordt veel geframed, dat er niks meer mag. Maar wij moeten zeggen het is een mooi gebied, kom alsjeblieft bij ons. Als je steeds roept dat er niks meer mag dan komen de toeristen ook niet meer.

Dick Dijkstra: Henk gaf bij RTV-Drenthe aan, je kunt in de wilde natuur struinen maar je mag niet met je MTB fiets erin. Dus wat horen wij? Dat je er niet meer in mag en dat wordt opgepakt.

Henk Doeven: De toegankelijkheid zit bij de gemeente Westerveld erg hoog.

Jan Bloemerts: Alles wat dus onzes inziens niet de waarheid is zou je moeten ontkrachten door er een goed antwoord op te geven.

Sonja van der Meer: Als je de uitleg geeft, dan snappen de mensen het goed.

Henk Doeven: Achteraf is alles makkelijk maar als we het hadden geweten dan had de aanleg van het fietspad eerder gemoeten in het kader van de bestuurscommissie Oude Willem. Het heeft niks te maken met de Wilde Natuur.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Henk van Hooft: Voor wat betreft de publiciteit/communicatie is er voldoende over gesproken. Alle reacties en opmerkingen die gemaakt zijn komen terug in de werkgroep.

Met de werkgroep zal er de komende week naar deze zaken worden gekeken. Daar hoort bij, het beoordelen van wat er op tafel komt, de vraag hoe zal de communicatie eraan worden vastgeknoopt en laten we iken wat is het verhaal. Wat zit er nog aan onduidelijkheid in voor onszelf.

Zodat dit rond gezet kan worden en iedereen hetzelfde verhaal op papier heeft staan. Uitschrijven wat mag wel en wat mag niet en wat zijn nog discussiepunten.

Dick Dijkstra: Ik vind het van belang dat we de klankbordgroepen met name de MTB'ers nog meer het gevoel geven dat wat zij inbrengen dat het buitengewoon serieus genomen wordt.

Henk Doeven: Nog een verwarrend punt, de een heeft het over wilde natuur en de ander over stille kern. Wilde natuur spreekt beter aan dan een stille kern.

Excursie met raads- en statenleden op 24 mei

Bert Hummelen: In mijn agenda staat 24 mei, hebben wij een soort excursie gepland staan. Is dat onze buiten vergadering of heeft het hiermee te maken?

Catrien Scholten: Hier worden de raads- en statenleden voor uitgenodigd. Hier zit niet alleen de gemeente Westerveld en Ooststellingwerf bij (zoals 2 maart) maar ook gemeenten de Wolden en Midden-Drenthe en de mogelijke nieuwe statenleden van Drenthe en Friesland. Het gaat meer in het algemeen over stuurgroep Regionaal Landschap, Nationale Parken, wat zijn de plannen, wat willen wij nou eigenlijk? Het gaat breder dan alleen maar over de zorg van de toegankelijkheid in het Drents Friese Wold.

Henk van Hooft: In de basis dezelfde bedoeling om bij te praten over de ontwikkelingen, bedoelingen van wat wij in het gehele gebied doen.

Er volgt nog een discussie, hoe gaan wij nu communiceren? Wat is het verhaal?

Henk van Hooft: Het verhaal zoals wij het nu willen, wilde natuur beperkt toegang en voor het overige deel van het DFW zeer royale toegang. Is dat het verhaal waar wij achterstaan? We zijn bezig in het traject met alle betrokkenen, om alle opmerkingen binnen te krijgen en te verwerken om tot conclusies te brengen. Hier gaan wij deze week mee aan de gang, het resultaat daarvan; komt het eerst terug in de stuurgroep of moet er een andere communicatie traject worden ingezet of een bijeenkomst? Er zijn allerlei opties afhankelijk van het resultaat. Laten we alert zijn dat de in de concrete dagelijkse werkvloer er stappen zijn die door mensen gezien worden en mogelijk in verband worden gebracht met wilde natuur. Is dit een procesgang die wij kunnen onderschrijven? Wellicht goed om op te schrijven op een A4'tje de bedoeling van de Wilde Natuur zodat iedereen dit kan communiceren.

Henk Jumelet: Heb gemerkt dat zelfs bij de gedeputeerde van Fryslân nog onduidelijk is waarom we dit traject ingaan. Het is van belang om te blijven herhalen dat de basis in Beheer- en Inrichtingsplan en Beheerplan Natura 2000 ligt. Zodat iedereen dezelfde informatie heeft. Het communiceert wat prettiger, vandaar deze inbreng.

Henk van Hooft: Er zijn een paar punten genoemd die worden uitgewerkt en gedeeld zodat iedereen het weet.

Henk Doeven: Is het zinvol om de presentatie van zaterdag door te sturen richting de stuurgroep

Henk van Hooft: Ja, dat is zeer zinvol om de presentatie rond te sturen en wordt hiermee dit agendapunt afgesloten.

6. Landschapsbiografie opstellen

Henk van Hooft: Biografie van mensen geeft een schets van historie, feitelijke situatie en een doorkijk naar de toekomst. Voor de natuurlijke omgeving kan het ook goed zijn, zonder er een zwaar wetenschappelijk werk van te maken.

Catrien Scholten: Op 10 januari, is er een duidelijk beeld naar voren gekomen wat voor meerwaarde en biografie en visie kan hebben. Er is geprobeerd om hierin stappen te kunnen zetten. Er is voor gekozen om het stapsgewijs in te zetten. Het zal goed zijn om de verhalen van de mensen als een voorbeeld mee te nemen.

Hans Peereboom: Het watersysteem is een van uitgangspunten. Hoe breed zal dit worden gedaan? Gaat het per park? Of per geheel Zuidwest Drenthe?

Catrien Scholten: Dat is een vraag die er al ligt. Voor wat betreft bijvoorbeeld de Drents Hoofdvaart; is dat een onderdeel van het geheel wat verbindend werkt of juist een scheiding. Eerst met eigen mensen ernaar kijken voordat wij externe mensen (RCE/universiteit) hiernaar laten kijken. Waar ligt de grens van het gebied?

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Holtingerveld

Henk van Hooft: Conclusie voor dit agendapunt is dat de stuurgroep akkoord is met de opstelling.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

7. Evenementen pilot Dwingelderveld

Henk van Hooff: In feite de eerste ervaringen en aandachtspunten die wij in deze notitie hebben weergegeven. Geef dat aanleiding tot opmerkingen en suggesties?

Henk Doeven: Wat zijn urgente punten en wat niet?

Catrien Scholten: Kaartjes die aangeleverd worden als pdf maar onduidelijk blijken, dat soort punten worden gewoon opgelost maar wat wij doen met de routes door andere gebieden moet bij de evaluatie. Wat nog wel een aandachtspunt is, een particulier eigenaar die wil niet dat de aanvragen via het loket gaan. De zorg delen wij maar we zijn afhankelijk of de eigenaar het wil?

Jan Bloemerts: Waarom zou je het willen? Vorige vergadering was er een vraag of alles inzichtelijk was?

Catrien Scholten: Formeel, moet er toestemming worden gevraagd. Voor de organisator is het faciliterend maar als de eigenaar zelf de organisator in de ogen wil kijken dan wordt alles anders.

Bert Hummelen: Hoe meer partijen deelnemen hoe positiever het wordt.

Henk van Hooff: We weten in welke richting we moeten werken. Daarbij is hiermee het agendapunt evenementen pilot Dwingelderveld afgesloten.

8. Financiën

Henk van Hooff: Het is eerst handig om het budget van het afgelopen jaar aan de orde te stellen. Mochten er geen opmerkingen zijn en als het niet het geval is dan ligt hier ook het stuk voor de financiële verantwoording. Dan is het volgende punt eisen van accountants, rekenkamers en vele meer. De wijze waarop subsidie en bijdragen vanuit het Nationaal Park budget door ons verstrekt worden zou een andere route moet krijgen.

Catrien Scholten: De grootste worsteling zit erin dat de stuurgroep als advies commissie beschouwt zou kunnen worden en dat de gedeputeerde die hier aan tafel zit dan zichzelf advies moet geven en dat mag niet. Wij vinden de meerwaarde van de gedeputeerde zo groot dat wij de gedeputeerde niet uit de Stuurgroep willen halen. De conclusie is dat we ons op opdrachten richten, die wij als stuurgroep gericht uit kunnen zetten. Een aantal opgaven passen daar niet in. Het gaat met name hier over IVN en de bezoekerscentra. Voorstel om deze voortaan een subsidie per boekjaar te geven in plaats van een in de praktijk jaarlijks terugkerende incidentele subsidie. Het alternatief is dat de mogelijkheid tot subsidie in een regeling breed gepubliceerd moet worden en iedereen een aanvraag in kan dienen. De kunst daarbij is om de regeling zo te formuleren dat je ook aanvragen krijgt die passen bij de doelstelling van het gebied.

Ruud Kreetz: Bij het concept Programma van eisen bezoekerscentra, graag toevoegen: bezoekers informeren, wat zij kunnen doen.

Henk van Hooff: Stuurgroep gaat akkoord met systeem van opdrachten en boekjaarsubsidie voor IVN en bezoekerscentra. Hierbij is het agendapunt afgesloten. De brief is ter kennisgeving.

9. Ingekomen stukken

Bijeenkomst jongeren Low Countries Europarc 27 maart in As/Genk (be) (bijlage 7b)

- Catrien zal hierbij aanwezig zijn en twee junior rangers.

Brief ANWB over voortgang Nationale Parken (bijlage 7c)

- Het speelt zich af op landelijk niveau, de brief is ter kennisgeving.

10. Mededelingen

A. Holtingerveld, Toegangspoort

Hier is weer veel tijd in geïnvesteerd. Er is opnieuw gezocht door de gemeente Westerveld naar een nieuw horecaondernemer en daar is iemand voor gevonden. Mevrouw is bekend bij alle partijen en met Pasen zal de horeca gedeelte open zijn.

B. Landelijke ontwikkelen Nationale Parken

De ontwikkelingen binnen de Nationale Parken, er is al aangegeven dat het vernieuwingsproces van de Nationale Parken heel ver zijn beslag gekregen heeft in dynamiek van de verschillende Nationale Parken. Voor sommige is het met een dankbare knipoog naar de prijsvraag geweest. Op het landelijke niveau is het secretariaat van het SNP en het bureau Nationale Parken samengevoegd in 1 bureau Daar zit een heel ingewikkeld bestuur op die we hier buiten beschouwing laten. Het komt erop neer dat alle partijen die gezamenlijk 3 jaar geleden de deal hebben gesloten nu 1 platform vormen, het draagvlak voor de ontwikkeling van de NP zal daarmee ook van alle kennis aanwezig zijn en gebundeld worden.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

C. Bijeenkomst gemeenteraden 2 maart over Drents-Friese Wold voor Westerveld en Ooststellingwerf (terugkoppeling) en vooraankondiging excursie voor 4 gemeenten en leden Provinciale Staten (2 provincies) op 24 mei (17.00-22.00 met excursie)

- Hier is uitvoerig over gesproken, dat is helder.

11. W.v.t.f.k./Rondvraag

Jan Bloemerts: Groen Manifestpartners in Drenthe zijn na Regiodeal en vele aandacht voor natuur inclusieve landbouw, aan het verkennen hoe we hier in Drenthe invulling aan willen geven. Voor de landbouw in de gebieden tussen de Nationale Parken en Natura 2000 gebieden in Zuidwest Drenthe kan dat een interessant perspectief opleveren. LTO wil zich inspannen om te verkennen wat de vragen uit dit gebied van landbouwers zijn. Kunnen we initiatieven stimuleren om snelheid te creëren. LTO kijkt samen met gebiedspartners, w.o. Gebied coöperatie Zuidwest Drenthe de komende maanden naar de mogelijkheden. Jan komt erop terug.

12. Sluiting en vervolgspraken

Het volgend bestuurlijk overleg vindt plaats op vrijdag 7 juni van 13.00 uur tot 17.00 uur (locatie volgt)